

Quicksan natuuronderzoek

Realisatie zonnepark Farm Frites

in Hellevoetsluis

In het kader van de Wet Natuurbescherming
'soortenbescherming' en voorafweging 'gebiedenbescherming'

Quickscan natuuronderzoek

Realisatie zonnepark Farm Frites

in Hellevoetsluis

In het kader van de Wet Natuurbescherming
'soortenbescherming'

In opdracht van:

Encon Ingenieursbureau Nederland B.V.
Kerkenbos 1224C
6546 BE Nijmegen
Contactpersoon: [REDACTED]

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl

Auteur: [REDACTED]
Collegiale toetsing: [REDACTED]
Veldwerk: [REDACTED]

Datum: mei 2019
Versie: 3

Correspondentie door Ecochore Natuurtechniek vindt uitsluitend plaats op digitale wijze of op FSC/PEFC gecertificeerd papier.

Foto voorzijde: plangebied, gezien vanaf de Noordse Molenweg.

Ecochore Natuurtechniek is aangesloten bij Samenwerkingsverband Ecologie:
www.ecochore.nl

INHOUD

INHOUD	3
1. AANLEIDING EN DOEL	4
2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING	5
2.1 Onderzoeksmethodiek	5
2.2 Gebiedsbeschrijving	5
2.3 Geplande werkzaamheden	6
2.4 Volledigheid inventarisatie	6
3. Onderzoeksresultaten	7
3.1 Flora	7
3.2 (Broed)vogels	7
3.3 Herpetofauna en vissen	8
3.4 Zoogdieren	9
3.5 Ongewervelden	10
4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	11
4.1 Algemeen	11
4.2 Flora	11
4.3 (Broed)vogels	11
4.4 Herpetofauna en vissen	13
4.5 Zoogdieren	14
4.6 Ongewervelden	14
5. GEBIEDENBESCHERMING	16
5.1 Natura2000	16
5.2 Natuurnetwerk Nederland	17
6. CONCLUSIE	19
LITERATUUR	20
 BIJLAGEN	 20
BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED	21
BIJLAGE 2: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING	22

1. AANLEIDING EN DOEL

Op agrarische percelen langs de Molendijk in Hellevoetsluis, zijn plannen voor het ontwikkelen van een zonnepark dat een oppervlakte beslaat van circa 18 hectare. Voor deze ontwikkelingen is een afwijkingsbesluit van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Middels de Wet Natuurbescherming wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. Als er plannen zijn om bepaalde (ruimtelijke) handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Door het uitvoeren van een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor kan het noodzakelijk zijn dat een ontheffing moet worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Dit is in de meeste gevallen de betreffende provincie waarin het project ligt.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Wet Natuurbescherming, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna en kan worden beoordeeld of voldoende verspreidingsgegevens van mogelijk aanwezige beschermde dieren en planten voorhanden is of dat nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties van het uitgevoerde quickscan natuuronderzoek.

Eveneens wordt in deze rapportage een afweging gemaakt in het kader van de 'gebiedenbescherming' zoals opgenomen in Hoofdstuk 2 van de Wet Natuurbescherming.

2. INVENTARISATIEOPZET EN GEBIEDSBESCHRIJVING

Voor de quickscan is het plangebied op 3 april 2019 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde diersoorten en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Wet Natuurbescherming, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere diersoort- en plantgroep heeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen. Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het plangebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.

Tijdens het onderzoek is de locatie bezocht en zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.

Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingsstabellen en verspreidingsatlassen, met waarnemingen van de locatie en directe omgeving, geraadpleegd op het voorkomen van beschermde of Rode Lijstgenoteerde soorten.

Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
03-04-2019	dagbezoek	bewolking 6/8, droog, windkracht 3 bf - ZO, 9 °C	Bas Voerman

Tabel 1: Bezoekdata en specificaties.

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is gelegen in het buitengebied tussen de bebouwde kernen van Hellevoetsluis en Oudenhorn, aan de Molendijk/Noordse Molenweg in de gemeente Hellevoetsluis.

Het landschapstype waarin het plangebied gelegen is, wordt getypeerd als een jonge zeekleipolder. Dit landschap is ontstaan door zee-overstromingen waarbij via inbraken en langs riviermondingen het oude veenlandschap werd weggeslagen en zeeklei werd afgezet.

Rond het jaar 1000 ging men deze zeekleigebieden ontginnen. Dijk aanleg vond plaats vanaf de 13de eeuw. Door het inpolderen van de 'aan-' en 'opwassen' werd zo tot in de 20ste eeuw nieuw land gewonnen. Tijdens stormvloed en overstromingen gingen echter ook grote aangedijkte gebieden (tijdelijk) weer verloren.

De oudere polders worden gekenmerkt door een lage ligging met een vrij onregelmatige strook of blokverkeveling, terwijl de jongere polders hoger liggen en een rationelere, grootschalige verkeveling hebben. Daarnaast bevinden zich in sommige polders kleine oneffenheden, die het gevolg zijn van de moertering; het winnen van zouthoudend veen.

Het plangebied van circa 18 hectare, bestaat voornamelijk uit agrarische akkers en enkele graspercelen. De percelen worden doorsneden door sloten die tijdens het onderzoek alle watervoerende waren. Veel oeverdelen zijn begroeid met riet. Langs de noordrand wordt het gebied begrensd door de Kreek die als ecologische verbindingzone onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland. Ten noorden hiervan ligt het Kooisteebos, een grotendeels aangeplant bos met hoofdboomsoorten als gewone es, populier en doormenging van bosplantsoen.

In het plangebied is nauwelijks opgaande begroeiing aanwezig. Langs De Kreek zijn enkele oevers met opslag van wilgen. Overige houtige beplantingen zijn niet aanwezig.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en een gebiedsimpresie bijlage 2.

2.3 Geplande werkzaamheden

Farm Frites is voornemens in het plangebied een zonnepark te realiseren voor de opwekking van energie voor eigen gebruik. Voor de realisatie zal geen opgaande beplanting worden gerooid. Wel zal mogelijk een klein gedeelte van de kavelsloten worden gedempt. In de nieuwe inrichting zullen diverse groene en blauwe aders door en rondom het plangebied worden gerealiseerd.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als *Ruimtelijke Ingrepen*. Op deze definitie is de afweging in het kader van de Wet Natuurbescherming (hoofdstuk 4) gebaseerd.

2.4 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd middels een quickscan. Bij dit type natuuronderzoek wordt aan de hand van feitelijke veldwaarnemingen, literatuur en expert judgement een inschatting gemaakt van de mogelijke ecologische waarden van het gebied voor beschermde soorten planten en dieren. Hierdoor blijft het onderzoek een steekproef en zullen bepaalde soorten en functies niet zijn waargenomen, terwijl ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig kunnen zijn. Voor een compleet beeld kunnen daardoor nadere inventarisaties noodzakelijk zijn.

De verkregen verspreidingsgegevens hebben een bepaalde 'houdbaarheidsdatum' waardoor het gebruik van verspreidingsgegevens aan een maximale gebruikperiode is gebonden. Indien aanwezigheid van beschermde soorten, of schade aan deze soorten, kan worden uitgesloten, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd. Voor zwaar beschermde soorten als bijvoorbeeld vleermuizen en vogels, geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te kunnen gebruiken bij afwegingen voor ruimtelijke ingrepen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet drastisch is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan. Indien hiervan wel sprake is, kan een gedeeltelijke update of volledig nieuw onderzoek noodzakelijk zijn. Deze afweging dient door een ter zake kundig ecooloog of het bevoegd gezag te worden beoordeeld.

Figuur 1: Ligging plangebied.
Bron: Google Earth.

Uitsnede:
Begrenzing onderzocht plangebied.

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van het veldbezoek weergegeven. Ter aanvulling op de onderzoeksresultaten zijn verspreidingsatlassen geraadpleegd voor de kilometerhokken: 71-426 en 71-427.

In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen beschreven. Voor een toelichting op de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 2.

3.1 Flora

Binnen de agrarische percelen zijn weinig verschillende soorten wilde vaatplanten gevonden. De aangetroffen soorten zijn alle algemeen en kenmerkend voor rijke en intensief bewerkte gronden. De meeste soorten zijn aangetroffen langs de perceelsranden en oevers van de kavelsloten. In de oever- en waterzones zijn soorten aangetroffen als riet, smeewortel, speenkruid en fluitenkruid. In de onderstaande tabel 2, is een overzicht gegeven van de aangetroffen meest algemene of indicatieve vaatplanten.

akkerdistel	kropaar
brede weegbree	kruipende boterbloem
echte valeriaan	paadenbloem
engels raaigras	ridderzuring
fluitenkruid	rode klaver
gele lis	schapenzuring
gewone berenklauw	smeewortel
gewone hoornbloem	speenkruid
grauwe wilg	speerdistel
grote brandnetel	veldzuring
harig wilgenroosje	vogelmuur
herderstasje	vroegeling
kleefkruid	waterzuring
klimopereprijs	witte dovenetel
kluwenzuring	witte klaver
koolzaad	

Tabel 2: beknopte lijst aangetroffen vaatplanten.

Doordat voor de inventarisatie geen vlakdekkende florakartering is uitgevoerd en alleen losse waarnemingen zijn genoteerd, zullen niet alle plantensoorten zijn gekarteerd. Doordat het onderzoek vroeg in het voorjaar is uitgevoerde was eveneens de oever- en watervegetatie nauwelijks ontwikkeld waardoor ook hier soorten zullen zijn gemist.

Binnen het gebied zijn echter gezien geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten gevonden. Aan de hand van de opbouw van de planlocatie, de soortsamenvatting, het bodemtype en het beheer, zijn beschermde soorten niet te verwachten.

Literatuur

In de kilometerhokken waarbinnen het plangebied zich bevindt, zijn geen beschermde plantensoorten bekend geworden. Verspreidingskaarten van Floron en verspreidingsdatabanken op internet laten geen beschermde soorten zien in deze kilometerhokken.

3.2 (Broed)vogels

Het onderzoek is uitgevoerd aan het begin van het broedseizoen van de meeste vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek zijn geen territoriale vogels aangetroffen. Wel zijn enkele soorten aangetroffen die redelijkerwijs in het gebied kunnen broeden zoals wilde eend, meerkoet, knobbelzwaan, kuifeend en putter. Overige soorten zijn niet waargenomen.

Door het zeer open karakter van het plangebied in de vorm van weilanden, akkers, perceel- en oeverranden en watergangen, is het plangebied in potentie geschikt broedgebied voor verschillende weidevogels waaronder wulp, grutto, veldleeuwerik, gele kwikstaart en graspieper. In de riet- en waterzones kunnen soorten als kleine karekiet, meerkoet, knobbelzwaan en wilde eend een territorium bezetten.

Buiten de strikte plangrenzen zijn meer opgaande houtopstanden aanwezig waardoor hier verschillende soorten kunnen broeden die binnen het plangebied foeragerend kunnen worden waargenomen.

Het beschermingsregime van de groep vogelsoorten is opgedeeld in 5 categorieën waarbij de nestlocaties leidend zijn. In bijlage 2 is een toelichting op de 5 verschillende categorieën en bijhorende soorten beschreven.

Categorie 1-4 soorten

Van vogelsoorten uit de categorieën 1-4 zijn geen (potentiële) broedlocaties binnen het plangebied aanwezig. De soorten uit deze categorieën zijn veelal afhankelijk van houtopstanden, gebouwen of speciale voorzieningen. Dergelijke elementen ontbreken binnen het plangebied maar zijn buiten het plangebied wel aanwezig. Hierdoor kunnen foeragerende dieren binnen het plangebied worden aangetroffen.

Categorie 5 soorten

Binnen het plangebied zijn geen nesten van soorten uit deze categorie aanwezig. Wel zijn op erven en in de omliggende houtopstanden diverse soorten uit deze categorie territoriaal niet uit te sluiten. Dit zijn soorten als koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai, boomkruiper, grote bonte specht, boerenzwaluw en dergelijke. Er zijn geen waarnemingen van deze soorten verricht.

Akker- en weidevogels

Het plangebied is geschikt broedgebied voor diverse akker- en weidevogels als veldleeuwerik, gele kwikstaart, graspieper, wulp, kievit, grutto en dergelijke. Het gebied is niet aangewezen als weidevogelgebied. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd. Enkele soorten als de veldleeuwerik, gele kwikstaart, graspieper en grutto staan vermeld op de rode lijst als *Gevoelig*, de wulp staat vermeld als *Kwetsbaar*.

Literatuur

De atlas van Nederlandse broedvogels laat in het kilometerhok waarbinnen het plangebied ligt een groot aantal algemene broedvogels zien. Hierbij zijn ook enkele categorie 1-4 soorten als huismus, sperwer en buizerd.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van herpetofauna of vissen.

Vissen

In de watervoerende sloten kunnen verschillende vissoorten worden aangetroffen. De watergangen in het plangebied kunnen een leefgebied vormen voor met name algemene limnofiele en eurytope vissoorten als driedoornige stekelbaars, tiendoornige stekelbaars, zeelt, snoek, baars en brasem. Maar ook voor de minder algemene soort de bittervoorn zijn de sloten potentieel geschikt.

Amfibieën

De aanwezige kavelsloten bieden verschillende soorten amfibieën een potentieel leefgebied. In de voortplantingsperiode kunnen soorten als gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander in de sloten worden aangetroffen. Buiten de voortplantingsperiode kunnen deze soorten zwerfend in het gehele plangebied worden gevonden.

Van de strikter beschermde soorten is met name rugstreeppad mogelijkserwijs in het plangebied aan te treffen. Deze soort wordt voornamelijk aangetroffen in ruderaal terreinen en wateren en plant zich veelal voort in poelen met een pionierskarakter. Door graafwerkzaamheden kunnen in het plangebied dergelijke potentieel geschikte voortplantingsbiotopen ontstaan in de vorm van ondiepe, met water, gevulde kuilen en sporen.

Het plangebied is minder geschikt voor andere strikt beschermde soorten als poelkikker en kamsalamander. Gezien het verspreidingspatroon van deze laat genoemde soorten is aanwezigheid in het plangebied niet te verwachten.

Reptielen

Het plangebied is nauwelijks geschikt als leefgebied voor reptielen. De sloten met begroeide oevers kunnen in potentie (matig) geschikt leefgebied en verbindingzones vormen voor ringslangen. Vanuit enkele naastgelegen atlasblokken zijn waarnemingen uit voorgaande jaren (<2000) van populaties bekend. Als voortplantingsgebied is de planlocatie echter niet geschikt door het ontbreken van essentiële elementen als broeihopen. Er zijn geen recente populaties op migratieafstand bekend geworden.

Literatuur

De verspreidingskaarten van RAVON (*Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland*) laten waarnemingen zien van enkele beschermde soorten in de kilometerhokken en aangrenzende blokken waarbinnen het plangebied gelegen is. Het betreft licht beschermde soorten als gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker en de strikter beschermde rugstreeppad en zandhagedis. Waarnemingen van zandhagedis zijn bekend geworden vanuit het Voornes Duin. Dit is ruim buiten de dispersieafstand van deze soort. Waarnemingen van beschermde vissoorten en reptielen binnen het plangebied of atlasblok zijn niet bekend geworden in de literatuur.

3.4 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn slechts enkele waarnemingen verricht van grondgebonden zoogdieren. Het betreft mol (molshopen) en hollen van woelrat. In de rand van het Kooisteebos zijn enkele vraatsporen van vermoedelijk bosmuis gevonden.

De planlocatie, en de directe zone hier omheen, biedt diverse algemene zoogdiersoorten een potentieel geschikt leefgebied. Hierbij moet met name gedacht worden aan soorten als: ware muizen, woelmuizen, algemene spitsmuizen, egel, konijn, haas, ree, vos en kleine marterachtigen. Voor de meeste soorten zullen met name de omringende houtopstanden als leefgebied fungeren.

Voor de minder algemene martersoorten als das, boom- en steenmarter en eekhoorn, biedt het gebied geen geschikt leefgebied door het ontbreken van bomen, gebouwen of geleiding. Er zijn van deze soorten dan ook geen vaste verblijfplaatsen binnen het plangebied of in de direct aangrenzende zones aanwezig.

Sinds het uitzetten van de bever in de jaren 80 van de vorige eeuw, is de soort in Nederland langs rivieren steeds verder toegenomen. Ook vanuit de Biesbosch heeft de soort zich uitgebreid langs het Haringvliet. Het plangebied grenst aan de Haringvliet waardoor het binnen het verspreidingsgebied van deze soort bevindt. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van deze soort aangetroffen. Zwervende dieren zijn niet uit te sluiten.

Literatuur

De NDFF verspreidingsatlas bezit enkele meldingen van Nationaal beschermde (niet vrijgestelde) soorten conform artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming waaronder eekhoorn, ree, ware muizen, woelmuizen en kleine marterachtigen. Er zijn binnen het kilometerhok geen verspreidingsgegevens bekend geworden van soorten vermeld onder Artikel 3.5 van de Wet Natuurbescherming. Wel is de Bever binnen het atlasblok bekend geworden.

Vleermuizen

Door de aanwezige ecochore¹ is het plangebied voor de meeste vleermuissoorten niet geschikt als foerageergebied. Dit komt met name door het open karakter zonder windluwe, beschutte plekken en vlieggeleiding. Het aangrenzende Kooisteebos biedt voor verschillende soorten vleermuizen geschikt foerageergebied. Ook de watergang direct langs het plangebied kan door de windluwe werking van het bos als foerageergebied worden gebruikt.

Soorten als rosse vleermuis en tweekleurige vleermuis zijn minder afhankelijk van vlieggeleiding en windluwe omstandigheden waardoor deze soorten meer in open gebieden foerageren. Met name de rosse vleermuis kan dan ook binnen het plangebied en de ruime omgeving foeragerend worden aangetroffen. De tweekleurige vleermuis is dermate zeldzaam in Nederland dat aanwezigheid niet direct te verwachten is of slechts zal bestaan uit incidentele waarnemingen.

¹ Een ecochore is een ruimtelijk begrensde ecologische eenheid, gekenmerkt door een inwendige heterogeniteit in een halfnatuurlijk of cultuurlandschap. Een ecochore bestaat uit een verzameling ecotopen; bijvoorbeeld de verschillende aan elkaar grenzende ecotopen op en rond een erf. Samen vormen deze ecotopen een gevarieerd landschap.

Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig doordat gebouwen of bomen ontbreken. Doordat geen gebouwen worden gesloopt en geen forse bomen worden gekapt, zullen geen verblijfplaatsen worden aangetast.

Literatuur

Verspreidingsatlassen van vleermuizen laten aanwezigheid van verschillende soorten in het kilometerhok en omringende hokken zien: watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten uit deze groep aangetroffen. De locatie vormt voor de meeste beschermde of Rode Lijstgenoteerde insectensoorten geen geschikt leefgebied. Een groot deel van de beschermde soorten leeft in vrij geïsoleerde leefgebieden met specifieke biotopen. Doordat dergelijke biotopen ontbreken is het voorkomen van beschermde ongewervelden als libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en dergelijke, derhalve uitgesloten.

De platte schijfhoren is een soort van zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. De soort wordt vaak aangetroffen in draadalg-vegetaties maar ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbescheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. Lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd, brak of geeutrofiëerd water.

Door het intensieve maaibeheer van de sloten, ontbreekt in delen van het jaar een geschikte watervegetatie voor platte schijfhoren waardoor het leefgebied voor deze soort minder geschikt is. Voor de overige beschermde ongewervelden zijn binnen de planlocatie geen geschikte ecotopen die een goede leefomgeving bieden.

Literatuur

De platte schijfhoren is bekend geworden vanuit de directe omgeving. De aanwezige sloten bieden voor deze soort potentieel (matig) geschikt leefgebied.

In de literatuur zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde soorten bekend geworden.

4. TOETSING SOORTENBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

4.1 Algemeen

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (WNB) van kracht. De soortenbescherming zoals in deze wetgeving is opgenomen, is de opvolger van de Flora- en faunawet uit 2002. In deze wetgeving is de bescherming van soorten opgenomen in drie artikelen:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5
- Artikel 3.10

Artikel 3.1 beschrijft de vogelsoorten zoals opgenomen in de Europese Vogelrichtlijn. Deze lijst omvat alle inheemse vogelsoorten. Verstoring of opzettelijke verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd. Voor vogels is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.5 betreffen soorten die zijn opgenomen in bijlage VI van de Europese Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I en het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de ingreep en het effect op beschermde soorten, kunnen nadere onderzoeken met toetsing aan de wetgeving noodzakelijk zijn. Bij eventuele negatieve effecten kan een ontheffing noodzakelijk zijn. De mogelijkheid voor ontheffing wordt getoetst aan de belangen zoals opgenomen in de Europese richtlijnen. Onder dit Artikel vallen bijvoorbeeld alle soorten vleermuizen die door de vermelding op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, Europese bescherming genieten. Soorten als bedoeld onder dit artikel worden in deze rapportage aangeduid als *strikt beschermde* soorten.

Soorten die vermeld staan in artikel 3.10 zijn soorten van nationaal belang. Voor deze soorten geldt een iets milder beschermingsregime. Daarnaast zijn per provincie enkele soorten op de vrijstellingslijst geplaatst voor belangen als ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden of doelstelling, kunnen soorten binnen dit artikel zijn vrijgesteld van ontheffing of is nader onderzoek en ontheffing noodzakelijk.

Zie voor een uitgebreidere toelichting bijlage 2.

4.2 Flora

Binnen het onderzochte plangebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen. Van beschermde soorten zijn geen groeiplaatsen te verwachten en ook niet bekend geworden in de literatuur. De locatie biedt geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten waardoor deze kunnen worden uitgesloten.

Aangezien beschermde soorten ontbreken is geen schade aan deze soorten te verwachten en is nader onderzoek of een ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet Natuurbescherming. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.

Dit betekent dat het (opzettelijk) verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten in beginsel niet is toegestaan. Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringseffect op vogels minimaal is.

Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruikt jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.

De provincie hanteert een lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: 'Aangepaste lijst beschermde vogelnesten' - zie ook bijlage 2. De nestlocaties en vaste verblijfplaatsen van de hierin beschreven soorten zijn ook in perioden beschermd als er tijdelijk geen gebruik van de nestlocatie wordt gemaakt. De betreffende soorten zijn verdeeld in 5 categorieën.

Categorie 1-4 soorten

Binnen het te ontwikkelen gebied zijn geen soorten of broedlocaties van soorten uit categorie 1-4 aangetroffen of te verwachten. De meeste soorten uit deze categorieën zijn voor de nestlocaties afhankelijk van bomen of gebouwen. Deze elementen ontbreken binnen de geplande standplaatsen van de zonnepanelen.

Zoals aangeven in paragraaf 3.2, kunnen in de omgeving op erven of bomen wel enkele soorten uit deze categorieën een broedlocatie bezetten. Hierdoor kunnen de agrarische percelen en slootoevers een onderdeel vormen in het leefgebied en bijvoorbeeld dienst doen als foerageergebied. Het ontwikkelen van een zonnepark heeft daardoor invloed op deze soorten.

De planlocatie wordt voor een groot deel omgeven door agrarische percelen en gedeeltelijk door bosgebied - Kooisteebos. Er zijn in de directe omgeving geen grote oppervlakte dekkende elementen als forse gebouwen, verhardingen, zonneparken en dergelijke aanwezig waardoor aangenomen kan worden dat de omgeving van de onderzoekslocatie eveneens onderdeel zal uitmaken van het leefgebied van mogelijk aanwezige soorten.

Het strikte plangebied is geheel als agrarische grond in gebruik en bestaat voornamelijk uit intensief beheerde akkers, enkele graslandpercelen en kavelsloten. Deze percelen zullen voor de betreffende soorten als zeer minimaal geschikt leefgebied functioneren.

Na de realisatie van het zonnepark met diverse blauw-groene structuren als landschappelijke inpassing, zal het beheer vrij extensief zijn en is er sprake van relatieve rust. Hierdoor zal naar verwachting voor veel soorten geen significante verslechtering van het leefgebied optreden.

Voor diverse soorten zal het plangebied door meer structuur een versterking van het gebied als foerageergebied of broedgebied kunnen betekenen.

Doordat het plangebied geen geschikte broedlocaties biedt voor soorten uit categorie 1-4 en gezien de relatief lage kwaliteit van de percelen voor vogels, het feit dat de percelen wel kunnen blijven functioneren als foerageergebied en redelijkerwijs door de voorgestelde landschappelijke inpassing in kwaliteit voor veel soorten kunnen toenemen, is geen nader onderzoek in deze gebieden noodzakelijk.

Categorie 5 soorten

Van soorten uit deze categorie is de nestlocatie alleen beschermd indien ecologische afwegingen dat rechtvaardigen. Dit geldt met name wanneer er geen alternatieven in de directe omgeving voorhanden zijn. Voor deze soorten kan echter redelijkerwijs worden aangenomen dat er binnen het plangebied geen broedlocaties aanwezig zijn. De soorten uit deze categorie zijn met name afhankelijk van (boom)holten en gebouwen. Dergelijke broedlocaties ontbreken in het plangebied. In struwelen, laanbeplanting en erven in de omgeving kunnen wel broedlocaties aanwezig zijn waardoor foeragerende vogels binnen het plangebied kunnen worden aangetroffen. Voor deze soorten zal echter geen significante verslechtering optreden door de geplande ontwikkelingen waardoor de duurzame instandhouding van de populaties niet in het geding is. Hierdoor zijn voor soorten uit deze categorie geen nadere afwegingen noodzakelijk.

Beschermde gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een aangewezen weidevogelgebied of ganzen-foerageergebied. Voor akker- en weidevogels als wulp, kievit, tureluur en mogelijk grutto, zal het grootste deel van het gebied na realisatie echter niet meer geschikt zijn. De nestlocaties van deze soorten zijn echter niet jaarrond beschermd. Ook kan worden gesteld dat in de omgeving ruim voldoende alternatieve broedgelegenheden voorhanden zijn waardoor nadere maatregelen niet noodzakelijk zijn. Voor foeragerende soorten kunnen de te realiseren ecologische zones rondom het zonnepark wel een toegevoegde waarde bieden.

Soorten van akkerranden als gele kwikstaart, veldleeuwerik en graspieper zullen mogelijk profiteren van de kleinschaligere gebiedsinrichting en groen-blauwe zones.

In het plangebied is geen nader onderzoek voor vogelsoorten noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

De diverse watervoerende sloten vormen potentieel voortplantingsbiotoop voor verschillende amfibieën en vissen. Reptielen kunnen binnen het plangebied worden uitgesloten.

Amfibieën

De mogelijk aanwezige amfibieën zijn juridisch in te delen in twee groepen.

- Vrijgestelde soorten
- Niet vrijgestelde soorten.

Vrijgestelde soorten

Door provincie zuid-Holland zijn enkele amfibieënsoorten op de vrijstellingslijst geplaatst. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Dit geldt voor de hier (mogelijk) aanwezige soorten als bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, bastaardkikker en meerkikker. Wel geldt ook voor deze soorten de algehele zorgplicht waardoor wordt geadviseerd de werkzaamheden in het slootprofiel buiten de voortplantingsperiode of onder ecologische begeleiding uit te voeren.

Niet vrijgestelde soorten

Van deze groep is alleen de rugstreeppad binnen het plangebied niet uit te sluiten. Het dempen van watervoerende elementen kan daardoor ontheffingsplichtig zijn indien voortplantingsbiotopen daardoor verdwijnen.

Voor de rugstreeppad geldt dat voortplantingshabitat in de huidige situatie nauwelijks aanwezig is door de rijk begroeide oevers. Juist door de uitvoering van graafwerkzaamheden waarbij mogelijk ondiepe, zonbeschenen poeltjes ontstaan, kunnen in de voortplantingstijd geschikte (kleine) voortplantingsbiotopen ontstaan. Dergelijke biotopen genieten bescherming conform artikel 3.5 van de WNb waardoor het verwijderen buiten de voortplantingsperiode dient te worden uitgevoerd en deze handeling ontheffingsplichtig is.

Hierdoor is het van belang bij de uitvoering van graafwerkzaamheden hiermee rekening te houden en te voorkomen dat ondiepe, zonbeschenen poeltjes (kuilen, rijsporen) in de voortplantingsperiode (april-juni) ontstaan. Bezetting van de poeltjes door deze soort kan in zeer korte tijd gebeuren. Het is hierdoor van belang dergelijke waterbevattende elementen gedurende de werkzaamheden te voorkomen. In dat geval is geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk.

Vissen

Er heeft geen vissenonderzoek plaatsgevonden. Zwaar beschermde soorten zijn echter niet in de watergangen te verwachten waardoor geen schade aan mogelijk aanwezige beschermde soorten te verwachten is.

De aanwezige watervoerende sloten blijven grotendeels behouden. Daarnaast zullen nieuwe watergangen rondom het zonnepark worden aangelegd met diverse plasdras-oevers. Hierdoor ontstaat voor diverse vissoorten een uitbreiding en een versterking in kwaliteit van het leefgebied.

Aanbeveling vissen en amfibieën:

Indien delen van sloten gedempt moeten worden, is het raadzaam dit buiten de meest kritieke perioden van vissen en amfibieën uit te voeren. De meest geschikte periode is buiten de voortplantingsperiode en voor de winterperiode. Globaal genomen is de periode september-oktober het meest geschikt voor werkzaamheden aan watergangen.

Bij het dempen van sloten is het van belang vanaf 1 plek, stroomafwaarts (of richting een doorgaande watergang) de watergang te dempen. Hierdoor wordt de aanwezige waterfauna met de watermassa meegeduwd en heeft het daardoor kans te vluchten.

In het kader van de zorgplicht is het raadzaam dergelijke werkzaamheden in samenspraak met een ecooloog uit te voeren.

Reptielen

Ondanks de potentiële aanwezigheid van ringslang, is een populatie binnen het plangebied uit te sluiten. De meest geschikte delen voor zwerfende individuen binnen het plangebied zijn de begroeide oevers van de sloten. Doordat deze zones deels behouden blijven en deels sterk worden uitgebreid en door de plas-draszones kwalitatief worden versterkt, is er geen schade aan het

leefgebied te verwachten. Door het ontbreken van potentieel geschikte broeihopen en door de mobiliteit van onverhoopt aanwezige individuen waardoor deze tijdelijk kunnen vluchten, is schade aan individuen of de populatie uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn enkele beschermde of schaarse amfibieën, vissen en ringslang niet uit te sluiten. Doordat echter sloten als potentiële voortplantingsbiotopen behouden blijven, ecologische groen-blauwe zones worden aangelegd, broeihopen ontbreken en er geen sprake is van verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied voor de soorten, is er geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk.

Ten aanzien van de rugstreeppad is gedurende de uitvoering in de periode april-juni specifieke aandacht noodzakelijk om schade aan de soort te voorkomen.

Indien het voorkómen van schade niet mogelijk is, is afstemming met een ecooloog noodzakelijk.

Bij het dempen van sloten is afstemming met een ecooloog raadzaam.

4.5 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen van mol en woelrat. Naast de aangetroffen soorten kunnen in de deelgebieden verschillende beschermde soorten (Artikel 3.10 WNb) worden aangetroffen als: ware muizen, woelmuizen, (algemene) spitsmuizen, egel, haas, ree, vos, kleine marterachtigen enz. Deze (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op de vrijstellingslijst van de provincie waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen en Ingrepen en geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk is.

Verblijfplaatsen van strikter beschermde soorten zijn niet binnen het plangebied aanwezig. Hoewel het plangebied in potentie geschikt foerageergebied kan vormen voor bevers, is een burcht van deze soort uitgesloten binnen het plangebied. Eventuele waarneming zullen betrekking hebben op zwervende dieren.

Gezien het bovenstaande kan worden gesteld dat er geen negatief effect te verwachten is op het leefgebied of op individuen van beschermde soorten waardoor geen nadere afweging ten aanzien van deze soorten noodzakelijk is.

Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken, en er geen significant negatieve effecten te verwachten zijn op zwaar beschermde soorten, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Door de voorgenomen ontwikkelingen zullen geen verblijfplaatsen verdwijnen en zullen geen grote negatieve ingrepen in de foerageerkwaliteit of vliegroutes plaatsvinden. De watergang langs het Kooisteebos zal behouden blijven waardoor eventuele vliegroutes en foerageerfuncties behouden blijven. Ook zal geen sprake zijn van toename van verlichting waardoor vleermuizen in de directe omgeving geen negatieve effecten ondervinden van de ontwikkelingen.

Zoals in paragraaf 3.4 aangegeven kan het plangebied wel door rosse vleermuizen gebruikt worden als foerageergebied. Gezien de opbouw van het landschap in de ruime omgeving kan echter redelijkerwijs worden gesteld dat het plangebied niet als *essentieel* foerageergebied is aan te merken. Eveneens kan redelijkerwijs worden aangenomen dat het plangebied door het toekomstige extensieve graslandbeheer, behoud van de aanwezige sloten en realisatie van nieuwe groen-blauwe zones, waardoor een toename van insecten (voedsel) kan ontstaan, zal blijven functioneren als foerageergebied.

Gezien het bovenstaande is geen nader onderzoek naar of ontheffing voor vleermuizen noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

De agrarische percelen zijn niet geschikt als voortplantings- en leefgebied voor beschermde en Rode lijstgenoteerde vlinders, libellen en overige insecten en weekdieren. Ook het herprofilen van de diverse watergangen, zal geen negatief effect hebben op soorten uit deze groep, mits de werkzaamheden buiten het natte profiel (boven het waterniveau) worden uitgevoerd.

Voor de meeste soorten uit deze groep zijn geen geschikte biotopen aanwezig aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn op de biotoop.

Platte schijfhoren

In 2015 zijn verspreid over Hellevoetsluis potentieel geschikte watergangen bemonsterd op het voorkomen van de soort {Moerland et al. 2015}. Geconcludeerd werd dat er geen aanwijzingen zijn dat de soort in de gemeente voorkomt. Doordat de watergangen regelmatig geschoond worden en een voedselrijk karakter hebben, is aanwezigheid van de soort binnen het plangebied niet te verwachten.

Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten uit deze groep te verwachten waardoor geen nader onderzoek noodzakelijk is.

5. GEBIEDENBESCHERMING

Het Nederlands Natuur Netwerk (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) en landbouwgebieden waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Het NNN heeft als doel het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten.

Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de NNN zoals deze in Nederland wordt vormgegeven.

5.1 Natura2000

Het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied binnen een straal van 5 kilometer ten opzichte van het plangebied, is het Haringvliet ten zuidwesten van de planlocatie. De begrenzing van dit gebied ligt op circa 800 meter afstand van de planlocatie. Het gebied is aangewezen in het kader van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Overige gebieden zijn niet op korte afstand aanwezig. Zie figuur 2.

Het Haringvliet is een afgesloten zeearm die via een open verbinding met het Hollands Diep deel uitmaakt van de delta van Rijn en Maas. Het gebied is als speciale beschermingszone aangewezen voor diverse kwalificerende soorten habitattypen en diersoorten. Dit zijn:

Habitattypen:

- H3270 Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p.
- H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones
- H91E0 Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Diersoorten:

● H1095 Zeeprik	(<i>Petromyzon marinus</i>)
● H1099 Rivierprik	(<i>Lampetra fluviatilis</i>)
● H1102 Elft	(<i>Alosa alosa</i>)
● H1103 Fint	(<i>Alosa fallax</i>)
● H1106 Zalm	(<i>Salmo salar</i>)
● H1134 Bittervoorn	(<i>Rhodeus amarus</i>)
● H1163 Rivierdonderpad	(<i>Cottus gobio</i>)
● H1340 Noordse woelmuis	(<i>Microtus oeconomus arenicola</i>)

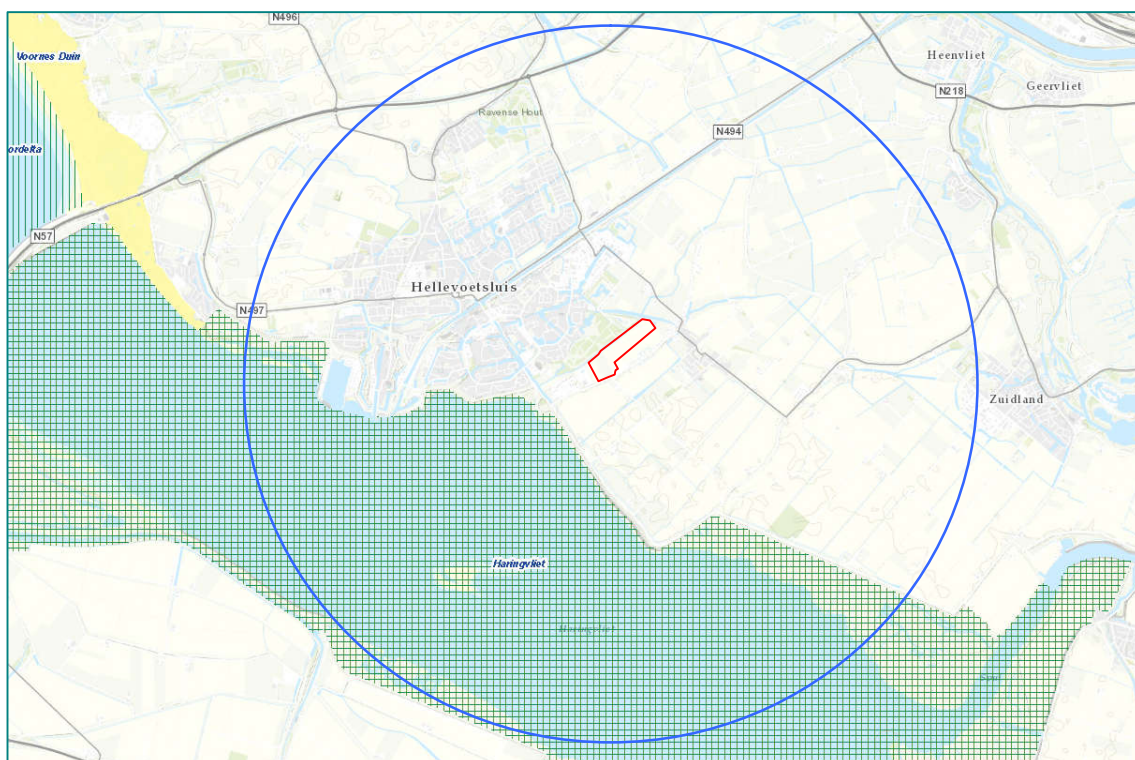
Daarnaast is het gebied als speciale beschermingszone aangewezen voor een groot aantal vogelsoorten.

Het Haringvliet is niet opgenomen als gebied met stikstofgevoelige habitattypen in het kader van de Programmatische Aanpak stikstof (PAS) - {BIJ12 en Rijkswaterstaat 2016}. Binnen een straal van 5 kilometer rondom het plangebied zijn geen andere Natura2000 gebieden met stikstofgevoelige natuur aanwezig. Om deze reden is een nadere afweging en berekening ten aanzien van stikstof gevoelige natuur niet noodzakelijk.

Afweging

Het plangebied ligt niet binnen het Natura2000 gebied waardoor er geen sprake is van een ruimteclaim.

Deze werkzaamheden zullen geen directe negatieve gevolgen hebben op de habitattypen en beschreven diersoorten. Deze diersoorten en habitattypen zijn niet binnen het plangebied aanwezig en op dermate ruime afstand dat er redelijkerwijs geen sprake zal zijn van storende factoren zoals beschreven in de effectenindicator van het ministerie. Hierbij moet gedacht worden aan storingsfactoren als trillingen, mechanisch en optische verstoring, vervuiling, versnippering en dergelijke. Hierdoor is een uitgebreidere voorttoetsing in het kader van de gebiedenbescherming niet noodzakelijk.

Figuur 1: Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden binnen een straal van 5 kilometer.
Bron: provincie Zuid-Holland

5.2 Natuurnetwerk Nederland

De NNN is de benaming voor het geheel van de natuurgebieden en hun verbindingen dat voorheen met de term de Ecologische Hoofdstructuur werd aangeduid. Het huidige en toekomstige beheer van de NNN is verwoord in het Natuurbeheerplan. Hierin beschrijft de provincie de gebieden waar subsidiëring van beheer en ontwikkeling van natuur, agrarische natuur en landschapselementen plaats kan vinden en welke natuur- en landschapsdoelen met het beheer worden gediend.

De provincie Zuid-Holland is - op grond van het Decentralisatieakkoord 2014-2027 - volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid. De provincie Zuid-Holland heeft de potentie om uit te groeien tot de rijkste blauwgroene leefomgeving van Europa. Een gezonde leefomgeving waar het goed wonen en werken is, met directe toegang tot hoogwaardig groen, erfgoed en water. De doelen voor het provinciale natuurbeleid zijn momenteel vastgelegd in de Beleidsvisie Groen. Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet schrijft voor dat de provincie een natuurvisie opstelt. De uitwerking van de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving en de Uitvoeringsagenda vervangen de Beleidsvisie Groen. De kaders voor de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer zijn vastgesteld in de Kadernota voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Zuid-Holland.

Voor de NNN zijn diverse doelsoorten opgenomen in het Natuurbeheerplan. Deze soorten zijn door de provincie aangewezen waarvoor bij ontwikkeling en beheer van de verbindingzones het behoud en versterking van populaties als uitgangspunt wordt gehanteerd. Gedeeltelijk komen deze soorten overeen met de kwalificerende soorten in de aanwijzingsbesluiten van de Natuura200 gebieden.

De doelsoorten zijn onderverdeeld in onderstaande groepen:

Open grasland	- Grutto, Slobeend, Kemphaan, Kievit, Tureluur, Watersnip, Scholekster, Veldleeuwerik en Zomertaling.
Open akkers	- Gele kwikstaart, Kneut, Kievit, Kwartelkoning, Patrijs, Ringmus en Veldleeuwerik.

- Droge dooradering - Patrijs (brv), Kamsalamander, Kneu (brv), Ringmus (brv), Gekraagde roodstaart (brv), Steenuil (brv), Grote lijster (brv), Ransuil (brv), Spotvogel (brv) en Braamsluiper (brv).
- Natte dooradering - Groene Glazenmaker, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Grote Modderkruiper, Rugstreeppad, Kamsalamander, Slobeend (brv), Noordse Woelmuis, Zwarte Stern (brv), Argusvlinder en Heikikker.
- Water - Groene Glazenmaker, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Grote Modderkruiper, Rugstreeppad, Zwarte Stern (brv), Kamsalamander en Heikikker.

(BRV) - broedvogel.

Strikt genomen wordt het zonnepark niet gerealiseerd binnen de begrenzing van de NNN. Delen van De Kreek en het Kooisteebos langs de noordrand buiten het plangebied, zijn opgenomen als natuur en verbindingzones, zie figuur 2.

Voor enkele doelsoorten van De Kreek en het Kooisteebos, vormt het plangebied een potentieel leefgebied. Dit zijn bijvoorbeeld soorten van open grasland en akkers maar ook van de natte dooradering als bittervoorn en rugstreeppad.

Afweging

De planlocatie is niet gelegen binnen de begrenzingen van de NNN waardoor geen sprake is van een ruimteclaim of externe werking. Ook kan redelijkerwijs worden gesteld dat de voorgenomen realisatie van een zonnepark geen (in)directe storende invloed heeft op deze zones. De ecologische verbindingzones en het Kooisteebos, kunnen blijven fungeren als onderdeel van de NNN.

Een afweging ten aanzien van verschillende beschermde doelsoorten is reeds in voorgaande hoofdstukken beschreven.

Voor de landschappelijke inrichting van het zonnepark zal een kwaliteitsslag worden gerealiseerd door het aanleggen van ecologische oevers en extra watergangen. Deze zullen aansluiten op De Kreek en daardoor op het Kooisteebos. Indien deze uitwerking op een ecologisch verantwoorde wijze wordt gerealiseerd, zal dit een directe versterking van de aanwezige ecologische verbindingzone en daardoor de NNN betekenen. Ook voor diverse doelsoorten is de inschatting dat het zonnepark een ecologische versterking kan vormen. Voor enkele soorten zal het echter ook een verminderde kwaliteit vormen. Dit geldt met name voor soorten van open gebieden als bijvoorbeeld grutto en tureluur - zie paragraaf 4.3. Voor de meeste overige soorten kan bij een juiste ecologische inrichting en beheer een versterking van de populaties worden gerealiseerd.

Hierdoor is geen nadere afweging in dit kader noodzakelijk.

Figuur 2: Ligging plangebied (rode kader) ten opzichte van NNN.

Bron: provincie Zuid-Holland

6. CONCLUSIE

Farm Frites is voornemens in het plangebied een zonnepark te realiseren voor de opwekking van energie voor eigen gebruik. Voor de realisatie zal geen opgaande beplanting worden gerooid. Wel zal mogelijk een klein gedeelte van de kavelsloten worden gedempt. In de nieuwe inrichting zullen diverse groene en blauwe aders door en rondom het plangebied worden gerealiseerd.

Op de planlocatie is een natuuronderzoek uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Aan de hand van de hierdoor verkregen gegevens, aangevuld met literatuuronderzoek, is een goed beeld ontstaan van de waarde van het plangebied voor beschermde dier- en plantsoorten.

Flora

Beschermde soorten ontbreken binnen het plangebied waardoor geen schade aan deze soorten te verwachten is en geen nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk is.

Vogels

In het plangebied is geen nader onderzoek voor vogelsoorten noodzakelijk.

Indien de fysieke werkzaamheden *binnen* het broedseizoen worden uitgevoerd (globaal genomen binnen de periode 15 maart-15 juli), kunnen maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat door de werkzaamheden broedende vogels worden verstoord of nesten worden vernield doordat enkele soorten als broedvogel niet zijn uit te sluiten. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld.

Herpetofauna en vissen

Binnen het plangebied zijn enkele beschermde of schaarse amfibieën, vissen en ringslang niet uit te sluiten. Doordat echter sloten als potentiële voortplantingsbiotopen behouden blijven, ecologische groen-blauwe zones worden aangelegd, broeihopen ontbreken en er geen sprake is van verslechtering van de kwaliteit van het leefgebied voor de soorten, is er geen nadere afweging of ontheffing noodzakelijk.

Ten aanzien van de rugstreeppad is gedurende de uitvoering in de periode april-juni specifieke aandacht noodzakelijk om schade aan de soort te voorkomen.

Indien het voorkomen van schade niet mogelijk is, is afstemming met een ecooloog noodzakelijk.

Bij het dempen van sloten is afstemming met een ecooloog raadzaam.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten uit deze groep aanwezig. Doordat vaste verblijfplaatsen ontbreken en er geen negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn, is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Vleermuizen

Voor vleermuizen is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Ongewervelden

Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten uit deze groep te verwachten waardoor geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Gebiedenbescherming

Doordat het Haringvliet niet is opgenomen als gebied met stikstofgevoelige habitattypen, is een nadere afweging in het kader van de PAS niet noodzakelijk. Eveneens zullen de werkzaamheden geen negatieve invloeden hebben op kwalificerend soorten en habitattypen. Hierdoor is in het kader van Natura2000-gebieden geen nadere afweging noodzakelijk.

In het kader van de NNN is eveneens geen nadere afweging noodzakelijk.

LITERATUUR

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.zuid-holland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.ravon.nl
- www.floron.nl / rode lijst vaatplanten 2014.
- www.sovon.nl / rode lijst vogels
- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/programma-aanpak-stikstof/over-het-pas/>

- Limpens, H. et al. 1997; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij.
- Moerland, W., R.W.G. Andeweg & G. Bakker. 2015. Natuurinventarisaties gemeente Hellevoetsluis 2015. bSR-rapport 275. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam
- Rijkswaterstaat. 2016. Natura2000 Deltawateren. Beheerplan 2016-2022. Ministerie van Infrastructuur en Milieu.
- Sierdsema H. 1995. Broedvogels en beheer. Het gebruik van broedvogelgegevens in het beheer van bos- en natuurterreinen. SBB-rapport 1995-1, SOVON-onderzoeksrapport 1995/04. SBB/SOVON, Driebergen/Beek-Ubbergen.
- Weeda, Drs. E.J. et al. 2003; Nederlandse Ecologische Flora - Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij.

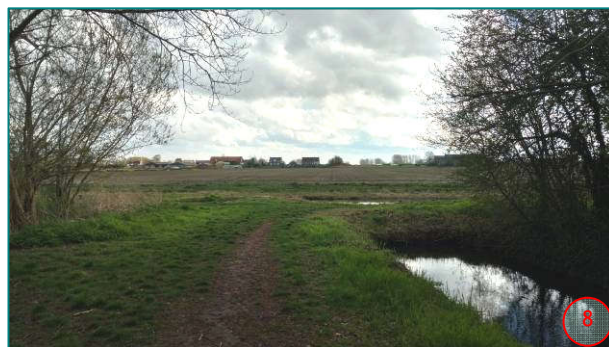
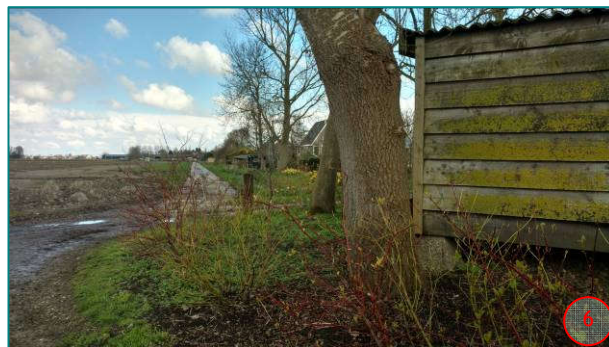
BIJLAGEN

Bijlage 1: Impressie plangebied

Bijlage 2: Toelichting Wet Natuurbescherming - soortenbescherming

BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED

1. De uitgestrekte akkers van het plangebied.
2. De Kreek in het noorden langs het Kooisteebos; richting het westen gefotografeerd.
3. De Kreek als grens tussen het plangebied en het Kooisteebos.
4. Akkers als plangebied voor het zonnepark.
5. Plangebied voor het zonnepark.
6. Opgaande beplanting nabij de woningen op de kruising van de Molendijken de Noordse molenweg.
7. Het Kooisteebos ten noorden van het plangebied.
8. Het plangebied gefotografeerd vanuit het Kooisteebos.

BIJLAGE 2: SOORTBESCHERMING - WET NATUURBESCHERMING

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze wet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Hoofdstuk 3 van de Wet Natuurbescherming regelt de bescherming van flora en fauna op soortniveau. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn in principe verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de *intrinsieke waarde* van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen waarin van iedereen wordt geacht voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Dit is vastgelegd in *Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming*.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten een zorgplicht. Deze is vastgelegd in Artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Voor de in deze rapportage gemaakte toetsing zijn met name de onderstaande artikelen met verbodsbepalingen van toepassing:

- Artikel 3.1
- Artikel 3.5 en 3.8 lid 5
- Artikel 3.10

§ 3.1 - Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8 - lid 5

5. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
 - b. zij is nodig:
 - i. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ii. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - iii. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - iv. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;
 - c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten - nationaal

Artikel 3.10

2. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
3. Artikel 3.8 (ontheffingen voor soorten genoemd in Artikelen 3.5 *Red.*), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
4. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffing en Vrijstellingsregeling

Wanneer beschermde soorten, zoals bedoeld onder Artikel 3.1, 3.5 en 3.10, voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door het bevoegd gezag. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de bepalingen in de Wet Natuurbescherming. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Wet Natuurbescherming.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet voldoende kan worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd en dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen zal dit de betreffende provincie zijn. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de betreffende Artikelen.

Elke provincie heeft een soortenlijst gepubliceerd waarin soorten, zoals bedoeld in Artikel 3.10, in die betreffende provincie zijn vrijgesteld voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud.

Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Wet Natuurbescherming beschermd. Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Wet Natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 3.1. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze groep is opgedeeld in enkele categorieën waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 lid 2 jaarrond van kracht zijn:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Het betreft de vogelsoorten:

● Boomvalk	(<i>Falco subbuteo</i>)
● Buizerd	(<i>Buteo buteo</i>)
● Gierzwaluw	(<i>Apus apus</i>)
● Grote gele kwikstaart	(<i>Motacilla cinerea</i>)
● Havik	(<i>Accipiter gentilis</i>)
● Huismus	(<i>Passer domesticus</i>)
● Kerkuil	(<i>Tyto alba</i>)
● Oehoe	(<i>Bubo bubo</i>)
● Ooievaar	(<i>Ciconia ciconia</i>)
● Ransuil	(<i>Asio otus</i>)
● Roek	(<i>Corvus frugilegus</i>)
● Slechtvalk	(<i>Falco peregrinus</i>)
● Sperwer	(<i>Accipiter nisus</i>)
● Steenuil	(<i>Athene noctua</i>)
● Wespandief	(<i>Pernis apivorus</i>)
● Zwarte wouw	(<i>Milvus migrans</i>)

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet strikt beschermd.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Wanneer een jaarrond beschermd nest wordt aangetroffen, dan dient altijd een omgevingscheck uitgevoerd te worden. Een deskundige dient te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden. Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet Natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere diersoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt. Voorwaarde is wel dat gewerkt dient te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Hierbij is het van belang dat de gedragscode op de juiste wijze is geïmplementeerd in de organisatie of in het totaalplan van de werkzaamheden.

Voor meer informatie over de toepassing van de Wet Natuurbescherming: zie de brochure van het ministerie van Economische Zaken: "Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen" - 3 december 2016.